

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 czerwca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., na podstawie art. 68 ust. 1 w zw. z art. 63 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1518 z późn. zm.) odmówił wnioskodawcy A. M. umorzenia należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres w łącznej kwocie 21.988,68 zł.

/decyzja ZUS k. 75-79 akt rentowych /

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony A. M.. Podniósł, iż zgromadzony materiał dowodowy wskazuje bezspornie, iż jego sytuacja materialna oraz stan rodziny uzasadniały w niniejszej sprawie umorzenie zaległości alimentacyjnych.

/odwołanie k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ wniósł o jego oddalenie, powołując się na przedstawioną w decyzji argumentację i podtrzymując ją w całości. Ponadto organ rentowy wskazał, że zasadą jest egzekwowanie należności od dłużników alimentacyjnych, natomiast umorzenie należności może nastąpić wyjątkowo w sytuacjach szczególnych. Trudna sytuacja materialna, jest okolicznością dotyczącą wszystkich dłużników alimentacyjnych, gdyż uruchomienie funduszu alimentacyjnego następowało tylko wówczas, gdy dłużnik nie miał majątku ani dochodów podlegających egzekucji (częściowa lub całkowita bezskuteczność egzekucji). Nie jest to więc szczególna okoliczność w rozumieniu omawianego przepisu.

/odpowiedź na odwołanie k. 7/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

A. M. pozostaje we wspólnym gospodarstwie z partnerką oraz małoletnim dzieckiem. Zamieszkują w domu, który wnioskodawca zakupił w 2012 za kwotę 400.000 złotych.

Wnioskodawca nigdzie nie pracuje. Mieszkając w Wielkiej Brytanii uległ wypadkowi i przebywał tam na świadczeniu rentowym. Po powrocie do Polski wnioskodawca nie ubiegał się o jakiegokolwiek świadczenia z ubezpieczenia społecznego, nie wystąpił nawet o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Partnerka wnioskodawcy nie pracuje. Do listopada 2018 roku opiekowała się chorą matką, która z nimi zamieszkiwała. Utrzymywali się z renty rodzinnej, wypłacanej na rzecz matki. Osoba ta zmarła i obecnie w utrzymaniu pomaga wnioskodawcy jego matka i siostra, które zamieszkują w Anglii.

Wnioskodawca od września 2016 roku regularnie wpłaca na konto funduszu określone kwoty. Na poczet zaległości alimentacyjnych komornik dokonał zajęcia nieruchomości należącej do wnioskodawcy.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawcy k 30, akt zgonu k 18, odpis z księgi wieczystej k 34, wydruk z konta dłużnika k 38-39, informacja z urzędu Skarbowego k 67 akt rentowych, decyzja ZUS k 43 akt rentowych

W dniu 16 marca 2018 roku wnioskodawca złożył wniosek o umorzenie należności względem Funduszu Alimentacyjnego.

Okoliczności bezsporne

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 67 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 roku, poz.1518 z późn. zm.), dalej: ustawa rodzinna, egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu prowadzi się w dalszym ciągu aż do ich zaspokojenia.

Stosownie zaś do treści art. 68 ust. 1 ustawy rodzinnej - w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Przepis art. 68 ust. 1 ustawy stanowi zatem wyjątek od zasady wyrażonej w art. 67, który pozwala na umorzenie bądź rozłożenie na raty należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu, jeżeli jest to uzasadnione szczególnieymi warunkami związanymi z sytuacją zdrowotną lub rodzinną dłużnika, nawet pomimo istnienia możliwości prowadzenia egzekucji należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu.

Z powyższego przepisu wynika zatem, że umorzenie należności funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń nastąpić może jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby zobowiązanej do zwrotu.

Ustawa nie wskazuje nawet przykładowo przypadków, kiedy umorzenie może nastąpić, dając tym samym możliwość indywidualnej oceny każdej konkretnej sprawy. Pewną wskazówką dla stosujących powyższy przepis organu rentowego oraz sądu jest jednak niewątpliwie użycie przez ustawodawcę sformułowania „szczególnie uzasadniony przypadek”, które wskazuje, że rezygnacja z poboru nienależnie pobranych świadczeń czy też rozłożenie ich na raty może mieć miejsce jedynie wyjątkowo, gdy sytuacja osoby zobowiązanej jest na tyle trudna, że domaganie się od niej zwrotu określonych kwot godziłoby w poczucie solidarności z tą osobą w wyjątkowym przypadku, trudnym do sprostania przez przeciętnego obywatela.

A zatem, przy tak niedookreślonych przesłankach, należy niezwykle szczegółowo i indywidualnie odnieść się do każdego przypadku zobowiązanego. Ponadto należy mieć na względzie, iż sformułowanie tego artykułu wskazuje jednoznacznie, że jest to przepis o charakterze wyjątkowym, a zatem nie może być interpretowany rozszerzająco. Środki funduszu alimentacyjnego, jako środki publiczne podlegają ochronie, dlatego przepis art. 68 musi być stosowany w szczególnie trudnych i wyjątkowych sytuacjach. W przeciwnym wypadku ochrona środków funduszu byłaby iluzoryczna.

Pomocniczo oceny istnienia w danej sprawie „szczególnie uzasadnionego przypadku” można dokonywać przy uwzględnieniu przepisów dotyczących umarzania należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, między innymi ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, czy wydanego na jej podstawie rozporządzenia z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad umarzania należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne (Dz. U. z 2003 r., nr 141, poz. 1365).

Z § 3 ust. 1 pkt 1 powyższego rozporządzenia wynika, że umorzenie należności z tytułu składek nastąpić może między innymi w sytuacji, gdy opłacenie tych należności pozbawiłoby zobowiązanego i jego rodzinę możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych.

Mając na względzie powyższe uwagi, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że ustalona w niniejszej sprawie sytuacja osobista i zdrowotna wnioskodawcy, wbrew jego stanowisku, nie stanowi szczególnie uzasadnionego przypadku, będącego przesłanką rozłożenia na raty spornych należności.

Po pierwsze, A. M. oświadczył, że nigdzie nie pracuje, bowiem nie pozwala mu na to stan zdrowia. Jednocześnie wnioskodawca nie podjął żadnych kroków do tego, aby w jakikolwiek sposób zweryfikować swój stan zdrowia. Sąd tak naprawdę nie ma żadnych podstaw do uznania, że wnioskodawca jest osobą schorowaną czy niepełnosprawną. Poza twierdzeniami wnioskodawcy nie ma żadnych dokumentów potwierdzających ograniczenia wnioskodawcy w podjęciu zatrudnienia. W związku z tym Sąd podszedł z dużą ostrożnością do twierdzeń wnioskodawcy w tym zakresie, nie przyjmując ich za wiarygodne, bowiem nie zostały udowodnione. Należy pamiętać, że wnioskodawca działał poprzez profesjonalnego pełnomocnika, a zatem Sąd nie był zobowiązany do podejmowania jakichkolwiek działań z urzędu i gromadzenia materiału dowodowego za stronę, na której spoczywał obowiązek wynikający z art. 6 Kc.

Po drugie, nie można stracić z pola widzenia bardzo istotnej okoliczności, a mianowicie, że wnioskodawca posiadał znaczne środki pieniężne kilka lat temu, a pomimo tego nie spłacił należności na rzecz Funduszu Alimentacyjnego. Świadczy o tym zakupienie domu za kwotę 400.000 złotych.

Po trzecie, należy zauważyć, że wnioskodawca spłaca zadłużenie w Funduszu. Są to różne kwoty, jednak można z całą pewnością powiedzieć o systematyczności tych spłat. Wskazuje to na istnienie pewnych możliwości po stronie wnioskodawcy w spłacie zadłużenia.

Reasumując, biorąc pod uwagę treść przepisu art. 68 ust. 1 ustawy rodzinnej, wskazującego bardzo konkretnie i w sposób precyzyjny na możliwość umorzenia należności jedynie w "szczególnie uzasadnionych przypadkach, związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną", jak również w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, uznać należy, iż w przypadku wnioskodawcy nie zachodzą żadne okoliczności zdrowotne lub rodzinne, które stanowiłyby szczególną i wyjątkową sytuację przemawiającą za celowością zmiany zaskarżonej decyzji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. wnioskodawcy.